

БИЗНЕС ПЛАН
БИС/ТК 81
ПЛАСТМАСИ

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 81

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни, социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 81, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите:

Производството и преработката на пластмаси заема значителен дял от индустрията в страната. Съвременният бит почти е немислим без употребата на пластмасови продукти. Пластмасите се използват почти във всички сфери на индустрията, като някои производства са немислими без употребата на детайли от пластмаси. Най-големия дял от употребата на пластмаси е в областта на опаковките. Особено място заемат пластмасовите тръби и свързващи части за различни приложения. При възхода на строителството в страната, използването им се е увеличило няколко пъти. Пластмасовите тръбопроводни системи почти изцяло са изместили тръбопроводните системи от други материали.

По данни на Европейския парламент в страните от Европейския съюз разпределението на употребата на пластмаси е следното:

- Опаковки – 40 %
- Потребителски и домакински стоки – 22 %
- В строителството – 20 %
- В автомобили – 9 %
- За електрическо и електронно оборудване – 6 %
- В селското стопанство – 3 %

Широката употреба на пластмасите е пряко свързана и с генерирането на големи количества отпадъци от пластмаси, които са проблем за опазването на околната среда. От друга страна – повечето от видовете пластмаси са пригодни за рециклиране и последваща употреба. Съгласно Европейския зелен пакт, до 2030 г. 55 % от пластмасовите опаковки в ЕС трябва да се рециклират.

Основната тенденция в областта на пластмасите са биопластмасите - биоразградими пластмаси, пластмаси, произведени от възобновяеми източници или и двете. Те имат същите свойства като конвенционалните пластмаси, но предлагат и допълнителна полза от факта, че са по-екологични.

Друга тенденция на водещите в света фирми за производство на пластмаси е разработване на нови материали с повишени якостни показатели, като по този начин се постига намаляване на количеството.

Нормативна база

По-важни нормативни документи, които действат в областта на пластмасите, са:

- Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 година за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета – за уплътнители за тръбопроводи;
- Регламент (ЕО) №1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО;
- Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 година относно материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни;
- Регламент (ЕО) № 282/2008 на Комисията от 27 март 2008 година относно материали и предмети от рециклирана пластмаса, предназначени за контакт с храни, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2023/2006;
- Директива 2014/68/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на съоръжения под налягане;
- Директива (ЕС) 2019/904 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда;
- Наредба РД-02-20-1 от 5.02.2015 г. за условията и реда за влагане на строителни продукти в строежите на Република България;

Обхватът на дейността на БИС/ТК 81 включва стандартизация на следните продукти:

- полимерни материали и продукти и суровини за тях – терминология, изисквания и методи за изпитване
- тръби, свързващи части, вентили и спомагателни приспособления за тръбопроводи – термини, изисквания и методи за изпитване на геометрични, физични, механични и химични свойства;
- профили – терминология, изисквания и методи за изпитване;
- маркучи - терминология, изисквания и методи за изпитване;
- подови покрития (еластични, ламинирани и модулни) - терминология, изисквания и методи за изпитване;
- стенни облицовки – тапети;
- фолио и листове – изисквания и методи за изпитване;
- композитни материали;
- материали от пластмаси в контакт с храни

БИС/ТК 81 е огледан на следните технически комитети на CEN и ISO:

CEN/TC 99	<i>Wallcoverings [Облицовки за стени – тапети];</i>
CEN/TC 134	<i>Resilient, textile, laminate and modular mechanical locked floor coverings [Еластични, текстилни, ламинирани и модулни механично закрепени подови покрития];</i>
CEN/TC 155	<i>Plastics piping systems and ducting systems [Пластмасови тръби и тръбопроводни системи];</i>
CEN/TC 194	<i>Utensils in contact with food [Домакински принадлежности в контакт с хранителни продукти];</i>

CEN/TC 210	<i>GRP tanks and vessels [Резервоари и съдове от стъклоусилени пластмаси (GRP)]</i>
CEN/TC 249	<i>Plastics [Пластмаси];</i>
ISO/TC 61	<i>Plastics [Пластмаси];</i>
ISO/TC 138	<i>Plastics pipes, fittings and valves for the transport of fluids [Пластмасови тръби, свързващи части и вентили за транспортиране на флуиди]</i>

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 81 *Пластмаси*

В рамките само на няколко десетилетия производството на пластмаса по света е нараснало скокообразно – от 1,5 млн. тона през 1950 г. на 359 млн. тона през 2018 г.

В страната в сектора се произвежда 3,2 % от обема на индустриалното производство и се създава също 4,1 % от добавената стойност в индустрията. В бранша са заети 24.4 хил. души (4,6 % от заетите в промишлеността).

Произведената продукция от предприятията от бранша е на обща стойност 2,04 млрд. лв. През 2013 г. оборотът на външните пазари на производството на изделия от каучук и пластмаси възлиза на 1,02 млрд. лв. На вътрешния пазар браншът е реализирал продукция за 1,13 млрд. лв.

Производството на предприятията от бранша се състои основно от опаковки, санитарни артикули, профили от пластмаси и др. Осъществява се от 2 214 фирми, като 53,4% са разположени на територията на области: София-град, Пловдив, Бургас, Варна, Габрово и Русе.

Не малка част от произвежданите пластмасови изделия в страната се изнасят. За 2020 г пластмасовите изделия по отношение на износа се нареждат на осмо място – на стойност 1,2 млн. \$, или 3,4 % от общия износ на страната (по данни на портала Bulgaria's Top 10 Exports)

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 81

Ползите от дейността на БИС/ТК 81 заинтересованите страни виждат най-вече в улесняване на търговията и търговския обмен в сектора и в повишаване на качеството на продуктите. Стандартите улесняват сделките между бизнес партньорите и предоставят на публичните органи, потребителите и широката общественост съществени сведения за продуктите.

Подкрепата на националното законодателство се изразява най-вече чрез въвеждане с превод на хармонизираните стандарти и стандарти за продукти, които съгласно изискванията на национални нормативни актове подлежат на задължително оценяване на съответствието, а също и на включените в тях методи за изпитване. БИС/ТК 81 се стреми да въвежда с превод на български език актуалните издания на най-популярните общи методи за изпитване, на най-търсените продуктови стандарти. БИС/ТК 81 се стреми да поддържа с превод на български език и стандарти за охарактеризиране на рециклати от най-често използваните пластмаси.

Една от основните задачи на БИС/ТК 81 е актуализирането на стандарти, разработени на национално ниво. Актуализирането на българските стандарти, разработени на национално ниво, подпомага българските потребители и производители. Поддържането в актуално състояние на стандартите, разработени на национално ниво се осъществява чрез извършване на периодичен преглед. Тази дейност е от полза за всички заинтересовани от дейността на БИС/ТК 81: улеснява сделките между бизнес партньорите, предоставя съществена информация за продуктите на публичните органи, на органите за оценяване на съответствието, на потребителите и на широката общественост.

Въвеждането на иновативните технологии и на свързаните с тях стандарти осигурява по-доброто социално и здравно състояние на работещите в отрасъла, както и безопасни и здравословни условия на труд и опазване на околната среда.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 81

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.”

Заинтересовани от дейността по стандартизация в областта на пластмасите са:

- Производители и потребители на пластмасови тръби, свързващи части и други елементи за тръбопроводни системи;
- Производители и потребители на различни видове продукти от термопласти и композитни материали;
- Органи за оценяване на съответствието;
- Лаборатории за изпитване;
- Представители на административната власт;
- Научни институти

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 81

Основната цел на БИС/ТК 81 е да осигурява стандарти за българския бизнес чрез активно участие в разработването на европейски стандарти и стандартизационни документи и въвеждането им като национални.

С тази си дейност техническият комитет допринася за:

- премахване на търговските бариери чрез хармонизиране на практиките в целия свят и за подпомагане създаването на благоприятна среда за развитие на чуждестранните инвестиции у нас;
- улесняване разбирането между страните (производители, потребители, органи за оценяване на съответствието, лаборатории и други);
- повишаване качеството на продукцията на пазара;
- отразяване на съвременните тенденции в развитието на пластмасо-преработвателната промишленост и на пластмасите.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 81

За постигане на по-добра възможност за използване на европейските и международни стандарти, БИС/ТК 81 работи по съвременното им въвеждане с превод на български език. Приоритет при въвеждането на европейски стандарти с превод на български език са стандартите с термини и определения, хармонизираните стандарти, продуктови стандарти, а също и стандарти за най-често прилаганите методи за изпитване на продуктите от областта на дейност на техническия комитет.

Освен това с въвеждането с превод на български език на стандартите за охарактеризиране на рециклати от най-често използваните пластмаси с дейността си техническия комитет допринася за опазване на околната среда, а също и за улесняване на търговията с този вид материали.

БИС/ТК 81 поддържа в актуално състояние фонда от чисто национални стандарти чрез периодичен преглед и преработване на действащите стандарти, отмяна на стандарти по остарели технологии или при наличие на европейски и международни стандарти.

За постигане на поставените цели се работи в посока за привличане на нови членове на БИС, заинтересовани от дейността на БИС/ТК 81, в т.ч. производители, търговци, представители на изпълнителната власт и лаборатории.

За работата на БИС/ТК 76 от съществено значение е сътрудничеството с други БИС/ТК, като:

- БИС/ТК 15 *Опазване на околната среда*
- БИС/ТК 73 *Опаковки*
- БИС/ТК 83 *Водоснабдяване и канализация*

4.3 Аспекти на околната среда

Аспектите, свързани с околната среда, например необходимостта от третиране на изхвърляните отпадъци от производството и употребата на пластмасите, както и други аспекти, се разглеждат и вземат предвид при разработване на проектите.

Основните насоки по отношение на околната среда в областта на пластмасите на европейско ниво се изразяват в следното:

- Създаване на стандарти за качество на вторични пластмаси;
- Насърчаване на сертифицирането, за да се увеличи доверието и на бизнеса, и на крайните потребители;
- Въвеждане на задължителни правила за минимално съдържание на рециклирана пластмаса в определени продукти;

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 81

Изпълнението на работната програмата може да бъде повлияно негативно от факта, че към момента заинтересованите от дейността по стандартизация на БИС/ТК 81 не проявяват достатъчна активност в процеса на гласуване на проектите.

Поддържането на стандартите в актуално състояние и работата на европейско и международно ниво изисква непрекъснато повишаване на квалификацията на експертите по стандартизация, в частност в областта на пластмасите и продукти от пластмаси. По този начин тяхната дейност ще бъде по-ефективна както за фирмите, така и за защита на националните интереси.

В БИС/ТК 81 работят експерти с необходимите знания и опит в областта на пластмасите. Усилията на БИС/ТК 81 са насочени към това всеки експерт да бъде със задълбочени познания, както в съответната техническа област, така и в областта на стандартизацията.